manumeroilaan esiintyjiä eri puolilla maata. Rovaniemellä Varietee Magica nähdään 15. ja 16. helmikuuta.

Varietee Magica kiertue käynnistyy Helsingistä, jossa sitä esitetään Savoy-teatterissa lähes parin viikon ajan. Sieltä esitys lähtee kiertueelle, Rovaniemen lisäksi esityksiä nähdään Lahdessa, Hyvinkäällä, Kemissä, Oulussa ja Tampereella.

Mimiikasta sapelitemppuihin

Varietee Magican kansainväliset taikurit tarjoavat mainion läpileikkauksen taikuuden eri osa-alueista ja niiden mestarillisista suorittajista.

Los Angelesista kotoisin oleva **Tina Lenertin** koskettavaa esiintymistä on kiitelty ammattipiireissä maailman kauneimpana.

Peter & Sonja Morettin esityksessä on kauhunhetkiä sapeleiden parissa.

Illuusiot ihastuttavat suomalaisia

Kulmakon mukaan on toisaalta ihme, ettei vastaavanlaista showta ole tuotu Suomeen jo aiemmin, sillä suomalaiset rakastavat taikuutta. Se, että asia nyt viimeinkin toteutuu, ja näin suuressa mittakaavassa, on pitkälti puuhamiehen syytä.

– En koskaan tyydy vähään, vaan pyrin tarjoamaan mieluummin vähän enemmän, Kulmakko toteaa vaatimattomasti.

Varietee Magica on myös omiaan innostamaan uusia jäseniä taikuuden maailmaan. Suomen Taikapiiri ry:n puheenjohtajana toimiva Kulmakon mukaan suuria taikurilupauksia on Suomessa jo nousemassa.

■ Timo Kulmakko kävi joulupyhinä tervehtimässä Rovaniemellä veljeään ja äitiään. Samalla hän kävi Lappia-talolla keskustelemassa käytännön järjestelyistä. H-hetkeen Rovaniemellä on puolitoistakuukautta aikaa.

■ Saksassa asuva suomalainen, 31-vuotias Jay Niemi on ihastuttanut Euroopan yleisöä kyyhkys- ja papukaija -ohjelmanumerollaan.

■ Tina Lenertin esitystä on kiitelty ammattipiireissä maailman kauneimpana.

■ Peter & Sonja Morettin esityksessä on kauhunhetkiä sapeleiden parissa.

Houdinin jalanjäljillä

■ Ihmiset ovat harrastaneet erilaisia loitsuja ja taikatemppuja kautta historian, mutta varsinaisia ammattitaikureita on esiintynyt länsimaissa 1700-luvulta alkaen.

■ Nykyaikaisen viihdetaikuuden kehitti kelloseppä **Jean Eugène Robert Houdin** (1805- 1871), joka avasi taikateatterin Pariisiin 1840-luvulla. Vastaava perustettiin Lontoon Piccadillylle vuonna 1873. Niissä esitettiin taikatemppuja näyttämöllä ja käytettiin hyväksi näyttämön mahdollisuuksia erilaisten piilomekanismien ja apureiden käyttämiseksi sekä yleisön huomion kiinnittäjänä.

■ Kaikkien aikojen tunnetuin taikuri on unkarilainen vuonna 1874 syntynyt **Harry Houdini** (Erich Weiss), joka lainasi taiteilijanimensä Robert Houdinilta ja kehitti paljon uusia taikatemppuja.

■ Houdini oli erityisen taitava niin sanottuna kahlekuninkaana, mutta käytti myös muita tekniikoita.

■ Taikuuden lisäksi Houdini oli kiinnostunut 1920-luvulta lähtien spiritualismista. Houdinista tuli kuitenkin skeptikko, joka alkoi taikuritaitojensa avulla paljastaa huijareita, jotka olivat hämänneet tiedemiehiä ja akateemikkoja, ja hänestä tuli Scientific Americanin jäsen. Järjestö lupasi rahapalkkion kenelle tahansa meediolle, joka voisi todistettavasti esittää yliluonnollisia kykyjä.

■ Harry Houdini kuoli 52-vuotiaana vatsakalvontulehdukseen Halloweenina 1926.

■ Suomessa Houdinin temppuja on pystynyt toistamaan ja esittämään vain Timo Tuomivaara (1938-2004). Pitkään Rovaniemellä vaikuttanut ja asunut kahlekuningas tunnettiin myös lempinimellä Pohjolan Houdini.

Ursa kumoaa meteoriitin mahdollisuuden

Utsjoen Mantokoskella ehkä luonnollinen avanto tai reikä

■ **STT**
UTSJOKI

Utsjoella Mantokoskessa havaitut jäljet ovat herättäneet vilkkaan keskustelun asiantuntijoiden ja alan harrastajien keskuudessa. Ursan tulipallotyöryhmän mukaan Utsjoen avannot eivät voi olla meteoriitin aiheuttamia.

Uveavannot herättävät usein kummastelua. Yksi tyypillisistä virhearvioista on olettaa, että meteoriitit ovat puhkoneet jään.

Utsjoen Ursan puheenjohtaja ehti jo perjantaina epäillä muun muassa meteoriittia.

Ursan tulipallotyöryhmän mukaan näin suuri tapahtuma olisi kuitenkin huomattu heti koko

– 100 metrin läpimittaiseen meteoriittikraatteriin vaadittava energia vastaa 20 000 tonnia TNT:tä eli yhtä Hiroshiman atomipommia, kertoo Ursan tulipallotyöryhmän jäsen Jarmo Moilanen.

Läpimitaltaan vain 50 metrin meteoriittikraatterin aiheuttava isku olisi riittänyt tuottamaan ko-

kimpale, joka on ilmassa hajonnut kahtia.

Komeettojen pyrstöt kaasua ja pölyä

Komeettojen pyrstöt ovat lähinnä kaasua ja pölyä. Näin ollen itse pyrstöistä ei voi irrota mitään

ole käyneet Utsjoella tapahtumien vuoksi.

Tulipallotyöryhmä selventää, että osa uveavannoista saa alkunsa kun järven pohjasta vapautuu kaasua, joka sulattaa jään paikallisesti. Lähdemäisten purkausten ansiosta jäälle nousee tyypillisesti paitsi vettä, myös

Uveavanto voi myös syntyä, kun jäälle kertynyt lumikuorma on ylittänyt jään kantokyvyn ja vettä virtaa samasta kohdasta pitkähkön ajan kuluessa jäälle. Samassa jään halkeamassa voi olla pitkä rivi tällaisia avantoja.

Tuuliavannot ovat yleensä kaarevarajaisia sulia alueita jää-

koskevia asioita voidaan sovitella lapsen etu huomioon ottaen. Sen sijaan rikosasioiden sovittelua uusi menettely ei koske.

Sovittelulla edistetään osapuolten omia pyrkimyksiä löytää riitaansa molempien hyväksyttävissä oleva ratkaisu. Sovitteluratkaisu voi siten perustua enemmän kohtuus-

Tuomioistuinsovittelu on osapuolille kustannuksiltaan edullisempi kuin oikeudenkäynti. Osapuolet voivat hoitaa asiaa usein itse ja vastaavat kumpikin vain omista kuluistaan. Korvausvelvollisuutta vastapuolen kuluista ei ole.

Sovittelusta peritään käräjäoikeudessa noin sadan euron maksu.

Viikon vinkki

Edunvalvontavaltuutus vanhuuden turvaksi

ATTE KAJOVA

■ Oikeusministeri Leena Luhtanen.

Ikääntymiseen usein liittyviä päätöskyvyn ongelmia varten oikeusministeriössä on valmisteilla esitys edunvalvontavaltuutusta koskevaksi laiksi.

– Vanhus saattaa ikäännyttyään olla kyvytön tekemään itsenäisiä ja harkittuja päätöksiä tai tulla passiiviseksi tai liian helposti taivuteltavaksi, jolloin muut saattavat käyttää hyväkseen häntä ja hänen omaisuuttaan. Ongelma on kasvanut nykyisessä yhteiskunnassa, jossa asioiden hoitaminen on monimutkaistunut ja ihmisiin suuntautuva markkinointi on voimakasta. Oikeusministeriössä asia on tiedostettu, selvittää oikeusministeri **Leena Luhtanen** (sd.).

Laki antaisi ihmisille mahdollisuuden itse ennakoida omaa toimintakyvyttömyyttään ja valtuuttaa valitsemansa henkilön huolehtimaan asioistaan sitten, kun oma toimintakyky ei enää riitä.

Valtuuttaja määrittelisi itse ne asiat, jotka valtuutus kattaa. Valtuutus voitaisiin antaa esimerkiksi lähiomaiselle tai muulle henkilölle, johon valtuuttaja luottaa. Se tulisi voimaan maistraatin vahvistuksella sen jälkeen, kun valtuuttaja on pääosin menettänyt toimintakykynsä esimerkiksi dementian tai muun sairauden vuoksi.

Edunvalvontavaltuutus olisi keveämpi vaihtoehto holhoustoimilaissa säädetylle edunvalvonnalle. Maistraatti voisi kuitenkin valvoa valtuutetun toimenpiteitä, jotta väärinkäytökset voidaan estää.

Termi ja selitys

■ Legitiimi = 1) laillinen, lain mukainen, 2) oikeutettu, 3) hyväksyt-

■ Lähde: Iso sivistyssanakirja. Sivistyssanat hakemistoineen.